

ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ Η ΓΛΩΣΣΑ

Τα τελευταία εξήντα τουλάχιστον χρόνια οι Έλληνες ολοένα και περισσότερο φτωχαίνουμε, παραποιούμε και υποκαθιστούμε με ξένες λέξεις την μητρική μας γλώσσα. Εκατομμύρια διαφορετικές λέξεις, σε μian αδιάκοπη φυσιολογική συνέχεια και σε μian εύφορη γραμμή αδιάπτωτης παραγωγής, επί τρεις χιλιάδες τουλάχιστον χρόνια, συνθέτουν και γονιμοποιούν χαριτωμένα την ελληνική γλώσσα, η οποία έτσι διαθέτει τη μοναδική δύναμη να εκφράζει παραστατικά, κατά απόλυτη ακρίβεια, όσα έχει συλλάβει, συλλαμβάνει και, ακόμη, θα συλλάβει ο ανθρώπινος νους, από τα πιο απλά έως τα πιο περίπλοκα νοήματα -νοήματα τόσο πολύπλοκα, υψηλά και πολυσύνθετα, ώστε να παραμένουν συνήθως άβατα και σε ιδιαίτερα προηγμένους άλλους πολιτισμούς, αν δεν χρησιμοποιηθεί η ελληνική.

Ωστόσο, η ελληνική γλώσσα, κατά κοινή παραδοχή, υπήρξε και εξακολουθεί να είναι το κλειδί του Κόσμου στη διάνοια των πιο σοφών ανθρώπων. Κλειδί του Σύμπαντος Κόσμου: των επιστημών, της θεολογίας και της φιλοσοφίας, της πολιτικής επίσης. Γι' αυτό, οι γλώσσες-μήτρες της Ευρώπης δανείστηκαν χιλιάδες ελληνικές λέξεις. Αυτό το μήνυμα έστειλε, ως γνωστόν, στον Κόσμο πριν δεκαετίες ο αείμνηστος καθηγητής και ακαδημαϊκός Ξενοφών Ζολώτας όταν ως Διοικητής της Τραπέζης της Ελλάδος εξεφώνησε στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο επιστημονική διατριβή περί της θεωρίας των οικονομικών διατυπωμένη σε άπταιστη γλώσσα αγγλική, στην οποίαν όμως όλες ανεξαιρέτως οι λέξεις σημασίας προέρχονταν, ως δάνεια, από την ελληνική.

Λόγω της καταγωγής της και της νοηματικής αλληλουχίας της, όμως, η ελληνική γλώσσα αποδεδειγμένα ασκεί τον ανθρώπινο νου κατά τον πληρέστερο και ταχύτερο τρόπο σκέψης να αναλύει, να συνθέτει και να συλλαμβάνει καινούργιες ιδέες, έως τότε απρόσιτες. Γι' αυτό ο περιώνυμος Μπιλ Γκέιτς, ο παγκόσμιος οδηγός των μικροϋπολογιστών και του Διαδικτύου, στις πιο προωθημένες επιστημονικές ομάδες έρευνας προσελάμβανε κατά προτίμηση ερευνητές κατέχοντες απόλυτα την ελληνική γλώσσα. Διότι, χάρις σ' αυτήν, αντιλαμβάνονται και στο επόμενο βήμα εφαρμόζουν τα πιο ασύλληπτα νέα επιτεύγματα της ηλεκτρονικής.

Όλα τα ελληνικά, έστω και τα απλοϊκά, είναι πολύ βαθιά. Μεταφέρουν βαρύτιμη κληρονομιά. Ο Γκιόργκι Ντόνεφσκυ από ένα σλαβόφωνο χωριό της Καστοριάς ήταν ένα από τα 28.000 μικρά παιδιά, που κατά τον δίσεχτο Εμφύλιο οδηγήθηκαν στις κομμουνιστικές τότε χώρες, όλες σλαβικές εκτός της Ουγγαρίας. Έζησε στην Πολωνία, στην Τσεχοσλοβακία και στη Βοσνία και κατέληξε στα Σκόπια. Όπως χιλιάδες άλλα Μακεδονόπουλα διαπαιδαγωγήθηκε έτσι ώστε να ενστερνισθεί τον Σλαβισμό και να απεχθάνεται τον Ελληνισμό. Ωστόσο έγραψε: «Καθώς αλλάζαμε διαρκώς χώρες και διαφορετικά σχολεία, μας ήταν πολύ δύσκολο να μάθουμε κάθε φορά μια ξένη γλώσσα κι έπειτα άλλη. Ευτυχώς εμείς γνωρίζαμε απ' το χωριό ελληνικά και, με την ετυμολογία, καταλαβαίναμε αμέσως τις δύσκολες λέξεις όπως γεωγραφία, φυσική, αριθμητική, αστρονομία, πολιτική, όλα ελληνικά με κάπως άλλη προφορά».

Η Ελληνορθόδοξη Εκκλησία παραμένει το μεγάλο αραξοβόλι της ελληνικής ψυχής και ο διδάσκαλος της ελληνικής γλώσσας. Στο περίφημο σύγγραμμά του «Οι Έλληνες και οι Κληρονομίες τους» ο Άγγλος Άρνολντ Τόυνμπε, ένας από τους μεγίστους ιστορικούς του 20ού αιώνα σημειώνει: «Η μεγαλοπρεπής βυζαντινή Λειτουργία αποτελεί το απόλυτο όπλο για την Ορθοδοξία». Και έχει δίκιο. Διότι τα Άχραντα Μυστήρια δεν εκλογικεύονται. Τα ζεις ή δεν τα ζεις. Και όσοι έχουν στις φλέβες τους αίμα ελληνικό, έστω μακρινό, τα ζουν. Μέσα από τις μεγάλες εορτές και πανηγύρεις μετέχουν επίσης, έστω περιοδικά αλλά εμφατικά, στον ελληνικό τρόπο ζωής, τον προσλαμβάνουν και τον παραδίδουν στα παιδιά τους. Διότι έχει γοητεία.

Στην υπερπόντια Διασπορά το πρόβλημα της ελληνικής γλώσσας είναι οξύτερο διότι εκεί έχουν ήδη γεννηθεί αλλεπάλληλες πλέον γενεές παιδιών που έχουν ενσωματωθεί σε μια

πολυπολιτισμική κοινωνία η οποία ωστόσο αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα του Ελληνισμού διότι υπερέχει ασύγκριτα ο πατρώος ελληνικός πολιτισμός. Γι' αυτό μάλιστα δύο κραταιά Πανεπιστήμια των Ηνωμένων Πολιτειών, μετά σκληρή επιστημονική εργασία πολλών ετών και ειδικών Ελληνιστών, έχουν αποταμιεύσει ηλεκτρονικά τον Θησαυρό της Ελληνικής Γλώσσας: δεκάδες εκατομμύρια λέξεις όπως αυτές κατεβαίνουν και εξελίσσονται, στον ίδιο πυρήνα, απ' τον καιρό του Ομήρου διαπλέοντας τρεις χιλιάδες χρόνια και υφαίνουν παγκοσμίως σεβαστούς κύκλους του ελληνικού πολιτισμού. Είναι ντροπή, λοιπόν, οι άλλοι να καλλιεργούν τα ελληνικά και οι Έλληνες να τα λησμονούν ή και, μέσα στην Ελλάδα, να ασχημονούν. Αιδώς, Αργείοι!

Το πρόβλημα της ελληνικής Παιδείας είναι γνωστό επί δεκαετίες και αποκλείεται να αντιμετωπισθεί παραγωγικά στον ορατό ορίζοντα. Συνεπώς πρωτεύει ως αναγκαία συνθήκη αλλά και ως μέγας πολλαπλασιαστής για τη διάσωση και διάδοση της ελληνικής γλώσσας η αξιοποίηση του Διαδικτύου. Πρωτεύει, δηλαδή, η εισαγωγή του ηλεκτρονικού ελληνικού σχολείου και των ηλεκτρονικών ελληνικών βιβλιοθηκών μέσα σε κάθε ενδιαφερόμενο σπίτι, σε κάθε υπολογιστή, ακόμη και σε κάθε κινητό τηλέφωνο. Η Ελληνική Δημοκρατία οφείλει να συνθέσει και, μέσω του Διαδικτύου, να διαθέσει δωρεάν ένα μεγαλόπνοο εύχρηστο Πρόγραμμα για την κλιμακωτή διδασκαλία και την καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας σε μέγα βάθος χρόνου. Παράλληλα, ποικίλα κι ευέλικτα υποπρογράμματα σε CD-ROM, ανταποκρινόμενα, το καθένα χωριστά, σε κάθε τάξη διδασκαλίας, να διαχυθούν σαν πλημμυρίδα γνώσης σε κάθε οικογένεια, στην Ελλάδα και στη Διασπορά. Έτσι η Ελλάδα θα επενδύσει στο μέλλον της παραγωγικά και διαχρονικά.

Εντωμεταξύ, κατά τις τελευταίες δεκαετίες, σημειώνεται κλιμακωτά μια σημαντική στροφή ενδιαφέροντος του δυτικού πολιτισμού προς τους επί αιώνες υποτιμημένους Μέσους Χρόνους του Ελληνισμού αλλά και προς τους κλασικούς. Στα μεγαλύτερα Μουσεία των Υπερποντίων Χωρών αυξάνονται με γεωμετρική ταχύτητα και με ολοένα μεγαλύτερη αίγλη οι εκθέσεις του ελληνικού πολιτισμού, πληθύνονται εξίσου ταχέως οι λαμπρές αγγλόφωνες εκδόσεις για τον Ελληνισμό. Και είναι η πρώτη φορά που, μετά σιγή σχεδόν συνωμοτική πέντε περίπου αιώνων, σημειώνεται πραγματική πνευματική έκρηξη παραγωγής και μελέτης για το λεγόμενο Βυζάντιο, δηλαδή για την καθ' ημάς Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, η οποία τώρα πια αποκαθίσταται στα αληθινά μεγέθη της ως η ισχυρότερη, μακροβιότερη, πλουσιότερη, ευεργετικότερη, στρατηγικότερη και πιο πολιτισμένη Αυτοκρατορία της Χριστιανοσύνης και του Δυτικού Κόσμου. Ένα καινούργιο φως, χαρμόσυνο και ευφρόσυνο, στην Οικουμένη.

Καιρός να θυμηθεί, επί τέλους, και η Αθήνα το ιερό δόγμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου του Μακεδόνα Εκπολιτιστού και Απελευθερωτού: «Έλληνες εισίν οι της ημετέρας παιδείας μετέχοντες».

Ν.Ι.Μέρτζος